

Απομυθοποίηση των αιτίων της κρίσης

ΤΑΚΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Όπως προσπάθησα να δείξω στα προηγούμενα άρθρα, είναι αδύνατη οποιαδήποτε ριζική αλλαγή πολιτικής για την έξοδο από τη σημερινή οικονομική (και όχι μόνο!) καταστροφή, χωρίς μονομερή έξοδο από την ΕΕ και διαγραφή του Χρέους, ακύρωση της μνημονιακής νομοθεσίας, και τις αναγκαίες γεωστρατηγικές μεταβολές που περιέγραψα στο προηγούμενο άρθρο. Μόνο έτσι θα μπορούσαμε να ανακτήσουμε το ελάχιστο της απαιτούμενης οικονομικής και εθνικής κυριαρχίας για μια στρατηγική οικονομικής αυτοδυναμίας, που είναι αναγκαία για τη μόνιμη έξοδο από την κρίση μέσα από την οικοδόμηση μιας νέας παραγωγικής δομής για τη κάλυψη των αναγκών μας. Αυτό σημαίνει ότι είναι εντελώς αποπροσανατολιστικές οι απόψεις ότι θα μπορούσαμε να εφαρμόσουμε άλλη πολιτική ακόμη και μέσα στην Ευρωζώνη (ΣΥΡΙΖΑ), ή ότι θα αρκούσε η έξοδος από το Ευρώ (χωρίς την παράλληλη άμεση και μονομερή έξοδο από την ΕΕ) για την εφαρμογή μιας ριζικά διαφορετικής οικονομικής στρατηγικής (ΑΝΤΑΡΣΥΑ, Σχέδιο Β, ΕΠΑΜ κ.λπ.). Και είναι αποπροσανατολιστικές οι απόψεις αυτές γιατί, όπως θα προσπαθήσω να δείξω σύντομα, η αιτία της οικονομικής καταστροφής δεν είναι ούτε οι πολιτικές λιτότητας της τρόικας, όπως υποστηρίζουν οι οπαδοί της πρώτης, ούτε ο κακός σχεδιασμός (και υλοποίηση) του Ευρώ που μας οδήγησαν στα ελλείμματα και το υπέρογκο Χρέος, όπως ισχυρίζονται οι (“πιο προοδευτικοί”) υποστηρικτές της δεύτερης.

Έτσι, οι μεν πρώτοι ακόμη πιπιλούν τη καραμέλα ενός παρωχημένου διεθνισμού ότι ο αγώνας του Ευρωπαϊκού προλεταριάτου μέσα στην ΕΕ θα ανατρέψει τις πολιτικές λιτότητας, παρά το γεγονός ότι, μετά πέντε σχεδόν χρόνια οικονομικής σύνθλιψης των λαϊκών στρωμάτων, δεν έχει γίνει ούτε μια (“επίσημη” ή ανεπίσημη) πανευρωπαϊκή απεργία κατά των πολιτικών αυτών! Οι δε δεύτεροι, λειτουργώντας σαν “Σχέδιο Β” της υπερεθνικής ελίτ για την περίπτωση που οι Ευρω-ελίτ θα αναγκαστούν να εκδιώξουν (προσωρινά ή μόνιμα) την Ελλάδα από την Ευρωζώνη, μιλούν για έξοδο από το Ευρώ, αλλά όχι και από την ΕΕ. Όμως και στις δύο περιπτώσεις η αποτυχία είναι δεδομένη, μολονότι οι συνέπειες της δεν θα είναι πανομοιότυπες γιατί, ενώ στην πρώτη περίπτωση (κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και ‘αντιμνημονιακών’) αυτό θα σήμαινε και το οριστικό τέλος της «Αριστεράς» στην Ελλάδα, (όπως ήδη έχει γίνει στην Ευρώπη), στην δεύτερη περίπτωση, η εικόνα θα ήταν πιο θολή, δεδομένου ότι η επανεισαγωγή και σχετική υποτίμηση της δραχμής θα είχε αρχικά κάποια θετικά αποτελέσματα. Αλλά, αυτά θα ήταν εντελώς προσωρινά αν δεν συνοδευόντουσαν από την αλλαγή της ίδιας της παραγωγικής δομής.

Ο κύριος δηλαδή λόγος που και οι δύο προσεγγίσεις είναι όχι μόνο εσφαλμένες, αλλά και εντελώς αποπροσανατολιστικές, είναι ότι δεν κατανοούν ότι η σημερινή καταστροφική κρίση οφείλεται σε διαρθρωτικούς λόγους που ελάχιστη έχουν σχέση με τις πολιτικές λιτότητας, ή το ίδιο το Χρέος και τον τρόπο αντιμετώπισής του.

Όσον αφορά στις πολιτικές λιτότητας πρώτα, είναι φανερό ότι αποτελούν συνέπεια και όχι αιτία της καταστροφικής κρίσης. Η λύση, επομένως, στο «πρόβλημα» δεν είναι απλά η ανισοκατανομή εισοδήματος σε βάρος των κερδών και υπέρ των μισθών, όπως (υποτίθεται «Μαρξιστικά») διατείνονται «Μαρξιστές της εξαπάτησης», εφόσον βέβαια η ανισοκατανομή αυτή είναι εγγενές χαρακτηριστικό του καπιταλιστικού συστήματος. Η μοναδική άλλωστε βελτίωσή της με αυτό τον τρόπο έγινε στην περίοδο της σοσιαλδημοκρατίας, μέσω της ανακατανομής του φορολογικού βάρους, σε βάρος των πλουσίων. Όμως, αυτή η ανακατανομή είναι πια εντελώς ανέφικτη στην

περίοδο της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης, αφού οι πολυεθνικές μπορούν πολύ εύκολα να μετακομίσουν σε φορολογικούς παραδείσους τύπου Ιρλανδίας, Ινδίας κ.λπ., αφήνοντας ανεργία και φτώχεια πίσω τους.

Ούτε, όμως, το πρόβλημα είναι τα ελλείμματα και τα συνακόλουθα χρέη που δημιούργησαν σπάταλες δημοσιονομικές πολιτικές ή, όπως ισχυρίζονται πιο εκλεπτυσμένες «αναλύσεις», το γεγονός ότι η Γερμανική ελίτ συμπίεσε τις αυξήσεις των Γερμανικών μισθών, την στιγμή που οι άλλες ελίτ στην Ευρωζώνη, και ιδιαίτερα οι περιφερειακές, έκαναν το ακριβώς αντίθετο, δημιουργώντας ένα τεχνητό πλεονέκτημα ανταγωνιστικότητας και συνακόλουθα πλεονάσματα στο Γερμανικό ισοζύγιο πληρωμών και, αντίστροφα, χαμηλή ανταγωνιστικότητα και αντίστοιχα ελλείμματα στον Ευρωπαϊκό Νότο. Πράγμα που οδήγησε σε υπέρμετρη αύξηση του (εύκολου, λόγω Ευρώ) δανεισμού των περιφερειακών χωρών, μέχρι να σκάσει η χρηματοπιστωτική «φούσκα», οπότε έκλεισε και αυτή η στρόφιγγα, με τις γνωστές συνέπειες στις υπερδανεισμένες χώρες. Γι' αυτό και οι Ευρω-ελιτ μόλις αποφάσισαν ακόμη μεγαλύτερο οικονομικό έλεγχο των Ευρω-μελών, μέσα από την Τραπεζική Ένωση.

Όμως, η ανταγωνιστικότητα δεν εξαρτάται μόνο από τις σχετικές τιμές (ντόπιων προϊόντων σε σχέση με αυτές των εισαγόμενων) οπότε πράγματι η διαμόρφωση των μισθών στον Ευρωπαϊκό Βορρά, , σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Νότο θα μπορούσε να παίξει καθοριστικό ρόλο. Η ανταγωνιστικότητα εξαρτάται, ακόμη περισσότερο, από την παραγωγικότητα που δημιουργούν οι αναπτυξιακές επενδύσεις, και αυτές στην έρευνα και την τεχνολογία, οι οποίες δημιουργούν «διαφορικά» ιστορικά επίπεδα στην παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα, τα οποία μόνο προσωρινά επηρεάζουν οι βραχυχρόνιες αλλαγές τιμών και μισθών. Η Ελληνική παραγωγικότητα εργασίας, για παράδειγμα, ήταν ιστορικά πολύ χαμηλότερη από αυτήν της Ευρωζώνης (το 2006 ήταν μόλις το 77% της μέσης κοινοτικής), πράγμα καθόλου περίεργο αφού η αναλογία παραγωγικών επενδύσεων στο ΑΕΠ είναι πολύ υψηλότερη στον Ευρωπαϊκό Βορρά.

Συμπερασματικά, οι ανομοιογενείς ανταγωνιστικότητες και παραγωγικότητες είναι αναπόφευκτες σε μια οικονομική ένωση χωρών με άνισα επίπεδα ανάπτυξης, όπως η ΕΕ, εξαιτίας του ανισομερούς χαρακτήρα του καπιταλιστικού τρόπου ανάπτυξης. Το γεγονός, επομένως, ότι το Ευρώ δεν επιτρέπει την αλλαγή της αξίας του νομίσματος μιας χώρας με χαμηλή ανταγωνιστικότητα, όπως η Ελλάδα, δεν είναι η αιτία της κρίσης. Και αυτό, γιατί η χαμηλή ανταγωνιστικότητα στην Ελλάδα είναι αναπτυξιακό πρόβλημα, που βασικά οφείλεται στην ίδια την ένταξη μας στην ΕΕ, η οποία συνέβαλε τα μέγιστα στην καταστροφή της παραγωγικής μας δομής, και όχι απλά στην αδυναμία μας να υποτιμήσουμε το νόμισμα που, από μόνη της, μόνο προσωρινά ευεργετικά αποτελέσματα θα είχε.

<http://www.inclusivedemocracy.org/fotopoulos/>

Link: http://www.inclusivedemocracy.org/fotopoulos/greek/grE/gre2014/2014_01_12.html